

**ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2**

**Factors Affecting the Success of Good Governance Implementation in the Management
of School Administrators Under Chiangrai Primary Education Service Area Office 2**

นงลักษณ์ พอร์เตอร์¹⁾ วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์²⁾ และ พรภวิษย์ มนต์วิจิตรินทร์²⁾

Nongluck Porter¹⁾, Weeraphan Siririth²⁾ and Pompavit Monvucharin²⁾

¹⁾ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย

Department of Educational Administration, Chiangrai College

²⁾ อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย

Teacher, Department of Educational Administration, Chiangrai College

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำ หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 206 โรงเรียน จำนวน 206 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่เลือกมาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Multiple Regressions) โดยวิธี Stepwise regression

ผลการวิจัย พบว่า

1) ระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลและความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$ และ 4.25 ตามลำดับ) 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ คือ ปัจจัยความชัดเจนของยุทธศาสตร์ (X_1) ปัจจัยความพร้อมของระบบงาน (X_3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของครู เจ้าหน้าที่ (X_5) และปัจจัยค่านิยมและวัฒนธรรมสถานศึกษา (X_7) ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถเขียนเป็น สมการวิเคราะห์การถดถอยได้ ดังนี้

$$Y_{tot} = 0.971 + 0.197 X_1 + 0.171 X_3 + 0.238 X_5 + 0.159 X_7$$

คำสำคัญ : ที่มีอิทธิพลต่อ ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aims to: 1) Study the level of the factors affecting the success of Good Governance implementation in the management of school administrators under Chiangrai Primary Education Service Area Office 2. 2) Study the factors of Good Governance implementation in the management of school administrators under Chiangrai Primary Education Service Area Office 2, The sample population was 206 administrators of the school under Chiangrai Primary Education Service Area Office 2. The instrument used for data collection was the rating scale questionnaire with a five level rating scale. Overall reliability is 0.99. Data were analyzed using descriptive statistics and the values of percentage (%), average (\bar{X}), Standard deviation (S.D.) and multiple regressions by stepwise regression.

The results were:

1) The level of the factors affecting the success of Good Governance implementation in the management were at the level of ($\bar{X} = 4.27$ and 4.25) 2) The factors of Good Governance implementation in the management is the results of the analysis (X_1) work system factors, 3) The factor of the staff collaboration (X_3), the factor of values and culture of the school (X_7). Overall, each of these factors affects the Good Governance implementation to the management of school administrators (Y_{tot}). The significance of the statistic is 0.05. The equation used to analyze this collected data is as follows:

$$Y_{tot} = 0.971 + 0.197 X_1 + 0.171 X_3 + 0.238 X_5 + 0.159 X_7$$

Keywords : Affecting, good governance implementation in the management of the school

บทนำ

จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2540 ได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคมโดยมีสาเหตุเกิดจากการบริหารจัดการในระดับชาติ และระดับองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชนที่มีความบกพร่อง ขาดประสิทธิภาพ รวมถึงการกระทำผิดทุจริต และขาดจริยธรรม ส่งผลให้ประเทศไทยมีการบังคับใช้ และปรับแก้กฎหมายต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนภายในประเทศ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 [5] ดังนั้น การพัฒนาระบบราชการไทยให้สอดคล้องกับบริบทดังกล่าว โดยการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือธรรมาภิบาล (Good Governance) และการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อวัตถุประสงค์ในอันที่จะทำให้ระบบราชการขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถเรียนรู้ปรับตัว และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และยึดมั่นในหลักจริยธรรม และธรรมาภิบาล เพื่ออำนวยความสะดวก และให้บริการประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายปลายทางเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและรักษาผลประโยชน์ของชาติ [1]

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบการจัดการศึกษาในระบบให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และตามนโยบายของกระทรวงศึกษา ในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีพื้นที่เขตให้บริหารจัดการศึกษาจำนวน 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอพาน อำเภอแม่สรวย อำเภอแม่ลาว และอำเภอป่าแดด โดยมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 185 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 159 โรงเรียน ขนาดกลาง 27 โรงเรียน และขนาดใหญ่จำนวน 20 โรงเรียน ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จากการประเมินภายนอกรอบสอง ระดับปฐมวัย มีโรงเรียนเข้ารับการประเมิน จำนวน 171 โรงเรียน ผ่านการรับรอง จำนวน 149 โรงเรียน ไม่ผ่านการรับรอง จำนวน 22 โรงเรียน ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา มีโรงเรียนเข้ารับการประเมิน จำนวน 192 โรงเรียน ผ่านการรับรอง จำนวน 182 โรงเรียน ไม่ผ่านการรับรอง จำนวน 10 โรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มสาระวิชาหลัก วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ พบว่ามีระดับคุณภาพลดลง และผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ (O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการทดสอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีระดับต่ำกว่าระดับประเทศทุกวิชา [6]

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ในภาพรวมว่าบรรลุผลตามภารกิจในระดับมากน้อยเพียงใด มีปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่สนับสนุนให้การดำเนินการดังกล่าวประสบผลสำเร็จ รวมทั้งมีการเสนอแนะแนวทางไว้อย่างไร เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวบรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับที่สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเฉพาะสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์

ต่อการนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา
ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการนำหลัก
ธรรมาภิบาลมาใช้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
และในเขตอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ
ของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร
จัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ธรรมาภิบาล (Good Governance)**
หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ
การรักษาไว้ซึ่งความถูกต้องดีงามของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ซึ่งประกอบ
ด้วยหลัก 10 ประการ คือ
2. **หลักประสิทธิผล (Effectiveness)**
หมายถึง ผลการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2 ที่บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย
ของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณ
มาดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน
ทั้งนี้โดยมีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์
ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงาน และระบบงาน
ที่เป็นมาตรฐาน รวมถึง มีการติดตามประเมินผล
และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

3. **หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)**
หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2 ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากร
ที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด ลดขั้นตอน
การให้บริการ / การทำงาน / เพิ่มผลผลิต มีระบบ
ติดตามประเมินผลเพื่อเปรียบเทียบความคุ้มค่า
ในการดำเนินการเรื่องต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนหน่วยงาน
ไปสู่ความสำเร็จ

4. **หลักการตอบสนอง (Responsiveness)**
หมายถึง การให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด
และสามารถตอบสนองตามความคาดหวัง /
ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการได้อย่างทั่วถึง

5. **หลักภาวะรับผิดชอบ (Accountability)**
หมายถึง การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
ในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
โดยมีความกระตือรือร้น และใส่ใจต่อการแก้ปัญหา
ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน
ตลอดจนส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และรับผิดชอบ
ร่วมกัน และมีระบบการติดตามและประเมินผล
การปฏิบัติงานที่ชัดเจน นำเชื่อถือ และทำการควบคุม
ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

6. **หลักความโปร่งใส (Transparency)**
หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2 ที่ให้ความสำคัญต่อการเปิดเผย
ข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย
และมีกระบวนการให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบ
ความถูกต้องที่ชัดเจน

7. **หลักการมีส่วนร่วม (Participation)**
หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 2 และเจ้าหน้าที่ทุกระดับ รวมถึงประชาชนทั่วไป

เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ
ร่วมรับประโยชน์ และร่วมประเมินผลหน่วยงาน

8. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การมอบหมาย
อำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการตัดสินใจ และ
การดำเนินการให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับโดยมุ่งเน้น
การสร้างความพึงพอใจในการให้บริการต่อ
ผู้รับบริการ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2

9. หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง
การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 2 ที่ยึดถือกฎระเบียบ ข้อบังคับเป็นหลัก
ในการดำเนินงาน ด้วยความเป็นธรรมบังคับใช้
อย่างเสมอภาค โดยไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึง
สิทธิเสรีภาพของเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้มาติดต่อ
ขอรับบริการ

10. หลักความเสมอภาค (Equity) หมายถึง
การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2 ที่เน้นให้ความสำคัญต่อการบริการ
แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน

**11. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus
Oriented)** หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 2 ให้ความสำคัญต่อการแสวงหาข้อตกลงร่วม
กันระหว่างทีมงาน

12. การบริหารจัดการ (Management)
หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2 ที่เกี่ยวข้องกับกำจัดการบริหาร
ต่างๆให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด เพื่อให้บรรลุผล
ตามเป้าหมายของโรงเรียน รวมถึงครู เจ้าหน้าที่
ทุกคนที่อยู่ภายในโรงเรียนด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย คือ ผู้บริหาร
โรงเรียนและรองผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
จำนวน 206 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร
โรงเรียนและรองผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
จำนวน 160 คน แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม
จำนวน 126 ข้อ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว
ของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ อาชีพ
ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
ขนาดของโรงเรียน โดยใช้คำถามประเภทปลายปิด
(Closed Form) ให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว
จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพล
ใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงรายเขต 2 จำนวน 126 ข้อ โดยข้อคำถาม
ในแบบสอบถามมีค่าความตรงเท่ากับ 0.89 ซึ่งได้นำ
ไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1
จำนวน 30 ราย มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
ทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยเชียงราย เพื่อรับรองการทำวิจัยและ
ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ถึงผู้บริหาร
โรงเรียนและรองผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
จำนวน 160 คน

3.2 ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ
จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ด้วยการขอความ

รวมเมื่อจากผู้บริหารสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ให้ช่วย
กรุณาตอบแบบสอบถามแล้วผมนึกใส่ซองส่งกลับ
มาหาผู้วิจัย

3.3 แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจ
สอบความถูกต้องก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพ
ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น
เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความสำเร็จของการนำ
หลักสูตรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 วิเคราะห์
โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ
ปัจจัยที่มีอิทธิพลใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย
(\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ
ความสำเร็จของการนำหลักสูตรมาภิบาลมาใช้
ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 2 สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ ปัจจัยที่มี
อิทธิพล และความสำเร็จของการนำหลักสูตรมาภิ
บาลมาใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถาน
ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษาเชียงรายเขต 2 วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์
การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอ (multiple
regressions) โดยวิธี stepwise regression

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ
ของการนำหลักสูตรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร
จัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปไปสถานภาพของผู้บริหาร
สถานศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ
อยู่ในช่วง 51 ปีขึ้นไป มีอายุราชการมากกว่า 31 ปี
มีระดับการศึกษาปริญญาโท และมีประสบการณ์
การทำงานในตำแหน่งอยู่ในช่วง 11-20 ปี

2. ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีอิทธิพล
ต่อความสำเร็จของการนำหลักสูตรมาภิบาลมาใช้ในการ
บริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 2 ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.27$ SD = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกข้อ
ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ปัจจัยการมีส่วนร่วม
ของครู เจ้าหน้าที่ ($\bar{X} = 4.40$ SD = 0.49)
รองลงมา คือ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร
($\bar{X} = 4.38$ SD = 0.49) และ ปัจจัยความชัดเจน
ของยุทธศาสตร์ ($\bar{X} = 4.38$ SD = 0.45) และส่วนข้อ
ที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ปัจจัยความพร้อม
ของระบบงาน ($\bar{X} = 4.08$ SD = 0.50)

3. ผลการวิเคราะห์ ระดับการปฏิบัติตาม
หลักสูตรมาภิบาลทั้ง 10 ข้อ ของผู้บริหารโรงเรียน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2 ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$ SD = 0.36) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ทุกข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ หลักมุ่งเน้น
ฉันทามติ ($\bar{X} = 4.37$ SD = 0.52) รองลงมา คือ
หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.35$ SD = 0.47) และ
หลักการรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.35$ SD = 0.42)
ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ หลักประสิทธิผล
($\bar{X} = 4.07$ SD = 0.40)

4. ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีอิทธิพล
ต่อความสำเร็จของการนำหลักสูตรมาภิบาลมา
ใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 เห็นว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ ปัจจัยความชัดเจนของยุทธศาสตร์ (X_1) ปัจจัยความพร้อมของระบบงาน (X_3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของครู เจ้าหน้าที่ (X_5) และปัจจัยค่านิยมและวัฒนธรรมสถานศึกษา (X_7) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนายความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม (Y_{tot}) เท่ากับ .856 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ .733 หมายความว่า ปัจจัยความชัดเจนของยุทธศาสตร์ (X_1) ปัจจัยความพร้อมของระบบงาน (X_3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของครู เจ้าหน้าที่ (X_5) และปัจจัยค่านิยมและวัฒนธรรมสถานศึกษา (X_7) สามารถทำนายความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ได้ร้อยละ 73.3 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ .726 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error) เท่ากับ .189 ในลักษณะนี้ แสดงว่า ปัจจัยความชัดเจนของยุทธศาสตร์ (X_1) ปัจจัยความพร้อมของระบบงาน (X_3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของครู เจ้าหน้าที่ (X_5) และปัจจัยค่านิยมและวัฒนธรรมสถานศึกษา (X_7) ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์ การถดถอย ได้ดังนี้

$$Y_{tot} = 0.971 + 0.197 X_1 + 0.171 X_3 + 0.238 X_5 + 0.159 X_7$$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ในภาพรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของครู เจ้าหน้าที่ รองลงมา คือ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ ปัจจัยความชัดเจนของยุทธศาสตร์ และส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ปัจจัยความพร้อมของระบบงานของผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีควรใกล้ชิดกับบุคลากรในทุกฝ่ายของสถานศึกษา และควรเป็นผู้ที่คอยให้คำปรึกษาและไม่ควรเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติงาน และแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งผู้บริหารควรกำหนดแผนงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเป็นแผนกำหนดทิศทางของสถานศึกษาในอนาคต มีการควบคุมติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน จัดให้มีการประชุมในแต่ละฝ่ายอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัญญา กัปวัฒนารักษ์ [2] พบว่า ผู้บริหารควรบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเหมาะสม และเป็นไปได้กับบริบท โดยแบ่งเป็น 7 ด้านตามแนวคิดของ แมคคินซี (McKinsey's) และ สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิญา ชัดมะโน [8] พบว่า ปัจจัยการบริหารเพื่อความ เป็นเลิศ มีความสัมพันธ์กับผลการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เพราะผู้บริหาร

มีวิสัยทัศน์ มีความเสียสละ มุ่งมั่น ทุ่มเททำงาน เพื่อคณะอย่างเต็มที่ มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาแก้ปัญหาได้ และติดตามผลการทำงานของคณะให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม

2. ระดับความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลทั้ง 10 ข้อมาใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ หลักมุ่งเน้นฉันทามติ รองลงมา คือ หลักการมีส่วนร่วม และหลักการรับผิดชอบต่อส่วนรวม ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ หลักประสิทธิผล เนื่องจากในปัจจุบันการบริหารจัดการได้เน้นถึงการให้บุคลากรมีส่วนร่วมและการลงมติดร่วมกันสอดคล้องกับงานวิจัยของวินัย สุขसार [3] พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีความเป็นธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของสลิลภร เชิงพัฒนา [4] พบว่าระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยสุนันทา เงินแจ่ม [7] พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่กำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ มาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ รองลงมาคือ ด้านเกิดประโยชน์สุขของประชาชน และด้านมีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันและน้อยที่สุด คือ ด้านประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผู้บริหารควรนำไปปรับใช้ เป็นแนวทางพิจารณาดำเนินการปรับปรุง/พัฒนาการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในปัจจัยความพร้อมของระบบงาน

2) ผู้บริหารควรเน้นในด้านประสิทธิผล เรื่องการมีระบบงานที่เป็นตามมาตรฐานที่กำหนด และความชัดเจนของระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เนื่องจากพบว่ายังมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จค่อนข้างต่ำ ดังนั้นทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จึงความมุ่งเน้นดำเนินการปรับปรุง/พัฒนาระบบงานให้ได้มาตรฐานและที่สำคัญจะต้องให้มีระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติที่ ชัดเจนตลอดจนมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขตอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบถึงความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ ในภาพรวมได้อย่างครอบคลุมทุกพื้นที่มากยิ่งขึ้น

2) ควรศึกษาแบบเจาะลึกในแต่ละปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ เช่น ในด้านปัจจัยความพร้อมของระบบงาน ควรศึกษาเรื่องการมีวัสดุและอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ให้บรรลุผลสำเร็จ ทั้งนี้ เนื่องจากยังมีไม่เพียงพอเท่าที่ควร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] จิรวัดมน์ อัครบวร และรัตนศักดิ์ เจริญทรัพย์. **แผนที่ยุทธศาสตร์** พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุง) กรุงเทพฯ คณะรัฐมนตรี และราชกิจจานุเบกษา. 2552.
- [2] มนญา กัปวิฒนวรสุข. **การศึกษาแนวทางการประยุกต์รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดของแมคคินซี (McKinsey's) ในสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 2550.
- [3] วินัย สุขसार. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความป็นธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 2551.
- [4] สลิลภร เชิงพัฒนา. **ปัจจัยบริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2553.
- [5] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. **คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating) กรุงเทพฯ** พรีเมียร์ โป. 2552.
- [6] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. **รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2**. เชียงราย. 2553.
- [7] สุนันทา เงินแจ่ม. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. 2553.
- [8] อภิญญา ชัดมะโน. **การศึกษาการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2551.